

Innspill fra organisasjonen Varmere barndom, 18.11.2025

Varmere barndom arbeider for at barn og unge skal møte varme voksne, robuste relasjoner og et omsorgsorientert samfunn. I møte med utvalgets mandat vil vi løfte fram fire overordnede perspektiver som etter vårt syn er grunnleggende for framtidens fellesskole.

1. En skole som forstår barn – ikke bare undervisning

En framtidsrettet fellesskole må ta utgangspunkt i barns utvikling, både menneskelig og faglig. Vi vil understreke betydningen av noe helt grunnleggende:

Å se barnet.

Å se handler om å forstå hvilket utviklingsstadium barn er i, hva de trenger, og hvordan voksne kan møte dem der de er – ikke der vi ønsker at de skulle vært. Barn trenger aldersadekvate forventninger, trygghet, mening og relasjoner som bærer.

Et av de viktigste prinsippene for å bevare barns trivsel og lærelyst er å la leken råde:

som fri lek, der barnet får rom til å utfolde nysgjerrighet, fantasi og initiativ

og som en leken tilnærming til kunnskap, der læring ikke løsriver seg fra barnets naturlige måte å utforske verden på

Fellesskolen bør være et sted hvor barn får vokse inn i kravene, ikke et sted hvor kravene vokser inn i barna og presser ut den kreative kraften som er fundamentet for innovasjon, motivasjon og helse – både personlig og samfunnsmessig.

Dette er ikke et «mykt» perspektiv, men et kunnskapsbasert og utviklingspsykologisk nødvendig perspektiv.

2. Fellesskolen som barndomsarena – ikke bare utdanningsinstitusjon

I mandatet legges det vekt på skolens brede samfunnsmandat. Vi mener dette må forstås som et barndomsmandat. Barn lever livet sitt i skolen, og skolen må være et sted som ivaretar hele mennesket.

Derfor må fellesskolen:

investere i relasjoner, trygghet og emosjonell støtte

anerkjenne at læring forutsetter trivsel

være en motkraft til press, standardisering og tidlig akademisering

Dette krever voksne som har tid og kompetanse til å være relasjonelle – og et system som legger til rette for det.

3. Et bredere samarbeid – uten å skyve skolens kjerneoppgaver over på andre

Utvalget peker på behovet for samarbeid med andre tjenester. Vi støtter dette – med et viktig tillegg:

Skolen skal ikke avlastes gjennom at oppgaver flyttes over på frivilligheten. Men skolen kan styrkes gjennom et klokt samspill mellom:

skole

helsetjenester

foreldre

lokalsamfunn

frivillige aktører og organisasjoner

Organisasjoner som Varmere barndom kan bidra med innsikt, erfaring og arenaer for relasjoner, kreativ utforskning og forebyggende arbeid. Ikke for å definere skolen, men for å støtte skolen i dens samfunnsoppdrag.

4. En robust fellesskole krever robuste voksne

Fremtidens fellesskole må ikke bare spørre hva barn skal lære – men hva de voksne trenger for å kunne gjøre jobben sin.

Vi oppfordrer utvalget til å vurdere:

strukturer for veiledning, profesjonsstøtte og avlastning

økt vekt på relasjonell kompetanse

tiltak som gir rom for varme, tilstedeværende voksne

modeller for tidlig innsats der lærere ikke står alene

Robuste voksne skaper robuste barn. Dette blir kritisk viktig i scenarier med begrensede ressurser og mindre arbeidskraft.

Avslutning

En framtidsrettet fellesskole må være en skole som ser, forstår og anerkjenner barnet – og som gir rom for lek, nysgjerrighet, kreativitet og menneskelig utvikling.

Barn skal ikke tilpasse seg en stadig økende kravspiral.
Kravene må tilpasses barn – slik at deres livskreative kraft kan vokse, ikke kveles.

Vi vil bidra med innsikt, erfaring og dialog i det videre arbeidet, og støtter mandatets gode ambisjon om å legge til rette for en bred offentlig samtale om fellesskolens framtid.

Takk for muligheten til å gi innspill.